

Birleşmiş Milletler
Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu

UNESCO TÜRKİYE MİLLÎ KOMİSYONU

In support of
UNESCO'S 70th
Anniversary Celebrations

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

700.25/ 690

23 Ekim 2015

Konu: Jeopark Alanları Ulusal Listesine
Öneri Sunma Çalıştayı Raporu hk.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanlığına

Malumları olduğu üzere, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulunca alınan karar doğrultusunda, jeoparklar konusunda ulusal düzeyde farkındalığın ve programın görünürlüğüne artırılması ile Türkiye'deki UNESCO Küresel Jeopark Ağına aday gösterilebilecek potansiyel jeoparkların belirlenmesi amacıyla ilgili kurum temsilcileri ve uzmanların katılımlarıyla 2 Ekim 2015 tarihinde düzenlenen "UNESCO Küresel Jeopark Ağına Aday Gösterilebilecek Potansiyel Jeoparkların Belirlenmesi" çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

[Handwritten signature]

JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI GELEN EVRAK	
Geliş Tarihi	26 Ekim 2015
Sayı/Dosya No:	2233/801

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu

Jeopark Alanları Ulusal Listesine Öneri Sunma Çalıştayı Raporu

2 Ekim 2015, MTA, Ankara

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi öncülüğünde 2 Ekim 2015 tarihinde Jeopark Alanları Ulusal Listesine Öneri Sunma Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün desteği ve ev sahipliğinde Tabiat Tarihi Müzesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen Çalıştay, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası ve Jeolojik Mirası Koruma Derneği (JEMİRKO)'nin işbirliği, katkı ve katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayı destekleyen kurum ve kuruluşların yanı sıra Orman ve Su İşleri Bakanlığı Millî Parklar Genel Müdürlüğü, ülkemizdeki üniversitelerden jeoloji, jeopark, coğrafya ve jeolojik miras konusunda uzman olan çok sayıda akademisyen davet edilmiştir. UTMK Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi'nin yanı sıra UTMK MAB İzleme Grubu ve UTMK Jeolojik Miras ve Jeopark Çalışma Grubu Üyeleri toplantıya katılmış ve aktif rol üstlenmişlerdir. Çalıştaya jeopark konusuna ilgi gösteren kimi il ve ilçelerden yerel yöneticiler de katılım sağlamıştır.

Çalıştayı açılış konuşmalarını UTMK Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi Başkanı Prof. Dr. Nizamettin KAZANCI, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Hüseyin ALAN, MTA Genel Müdür Yardımcısı Bülent KALI, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıkları Genel Müdür Yardımcısı V. Osman ÖZTÜRK ve UTMK Başkanı Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ yapmıştır.

Açılış konuşmalarının ardından UTMK Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi Başkan Vekili Prof. Dr. Zeki KAYA "UNESCO'da Doğa Bilimleri", UTMK Jeolojik Miras ve Jeopark Çalışma Grubu Üyesi Prof. Dr. Nazire ÖZGEN ERDEM "UNESCO Global Jeopark Ağı'nın Öncelikleri" ve UTMK Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi Başkanı Prof. Dr. Nizamettin KAZANCI "Jeopark Alanları Ulusal Öneri Listeleri ve Gerekçeleri" konulu sunumları yapmışlardır.

UNESCO bünyesinde, çeşitli uluslararası kuruluşların katkılarıyla oluşturulmuş "UNESCO Küresel Jeopark Ağı", dünya çapında öneme sahip jeolojik miras alanlarının korunmasını ve bunların bütün dünyaya tanıtılmasını amaçlayan saygınlık listesidir. Ülkeler kendi jeoparklarını kurmaya ve bu listeye dahil etmeye çalışmaktadırlar. Bunun için evrensel

üstün değerler yanında, doğa koruma ve sürdürülebilirlik açısından yüksek standartları tutturmak gerekmektedir. UNESCO Küresel Jeopark Ağı'nda 2015 yılı sonu itibariyle 33 ülkeden 120 jeopark bulunmakta olup, Türkiye'den yalnızca Kula Jeoparkı üyedir.

UNESCO Küresel Jeopark Ağına girebilecek jeoparkların kurulmasını sağlamak ve kamuoyunu bu yönde teşvik etmek, UTMK'nın çalışmaları içindedir. Yukarıda verilen yer ve tarihte gerçekleştirilen çalıştayın amacı hem Jeopark konusunda kamuoyu farkındalığının artırılması hem de uluslararası bilgi birikiminin yurtiçine aktarılmasıdır. Öncelikle, üzerinde jeopark kurulabilecek, evrensel üstün değeri olan yerlerin bulunması ve bilinmesi, devamında bu yerlerin potansiyel Jeopark alanları olarak kamuoyuna tanıtılması gerekmektedir. Öte yandan, ülkemizin jeolojik miras zenginliğine karşın somut ilerleme yoktur. Jeopark olabilecek potansiyel alanların akademisyen ve ilgili kuruluşların önerileri ile belirlenmesi amacıyla düzenlenen çalıştaya, dosya hazırlama konularında bilgi birikimleri ve yasal sorumlulukları olan kurum ve kuruluşlar ile Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları ve ilgili uzmanlar davet edilmiş ve ortak çalışmaları sağlanmıştır.

Toplantıya katılım beklentilerin üzerinde olmuştur. Açılış ve genel bilgilendirme oturumuna 141 kişi katılmış, öneri değerlendirme bölümünde ise ismen davetli 84 uzman çalışmıştır. Ülkemizdeki doğal alanlar konusundaki icracı kurum ve kuruluşlardan beşer kişilik temsilciler (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, MTA Genel Müdürlüğü), 16 üniversiteden 20 temsilci, Millî Komisyonumuz üyeleri (beş kişi), yerel yöneticiler, STK'lar, meslek birliklerinden katılım olduğu tespit edilmiştir.

Çalıştay sonucunda, 84 katılımcının önerileriyle ülkemizde jeolojik öneme sahip alanlar sıralanmış ve 33 öneri içerisinden, yapılan anket sonucunda aşağıda sıralanan ve en çok oy alan ilk 16 alan öncelik kazanmıştır. Uzman katılımcılardan yerel yönetimlerin desteği, jeolojik miras varlığı ve jeopark konusundaki uluslararası ölçütler dikkate alınarak, ileriki dönemde UNESCO jeopark ağına üye olarak teklif edilebilecek en fazla 5 alanı seçmeleri istenmiş ve oylama/anket sonucunda aşağıdaki alanlar öncelikli olarak belirlenmiştir:

1. Karapınar Bölgesi
2. Kapadokya
3. Pamukkale
4. Küre Dağları Millî Parkı

5. Kızılcahamam-Çamlıdere
6. Mut Miyosen Havzası
7. Van Gölü
8. Levent Vadisi
9. Narman Kırmızı Tabakaları
10. Tuz Gölü
11. Kazdağları
12. Munzur Vadisi
13. Adıyaman Nemrut Dağı
14. Uşak Ulubey Kanyonu
15. Gümüşhane Kurum Vadisi
16. Tortum Vadisi
17. İnönü Fayı
18. Ağaçbaşı Turbalıkları
19. Kuşca Bölgesi
20. Dilek Yarımadası
21. Karpuzbaşı Şelaleleri
22. Raman-Gerçüş-Dicle Vadisi-Batman
23. Saimbeyli Paleozoyik
24. Adana Pozantı Çakıtsuyu Kanyonu
25. Ankara Melanjı
26. Manisa Osmançalı Fosil Ormanı

Bundan sonraki safhada, listedeki ilk 16 adayın bulunduğu yerlerin yöneticileri ile daha yakın ilişkiler kurulması, kendilerine bilgi ve eğitim verilmesi ve yerel jeopark projeleri oluşturmaları için teşvik edilmeleri kararlaştırılmıştır.